1C.वर्कशॉपमध्ये पाळल्या जाणाऱ्या वैयक्तिक सुरक्षिततेचे आणि सामान्य खबरदारीचे ज्ञान.

Personal Protective Equipment (वैयक्तिक संरक्षक उपकरणे)

कामाच्या ठिकाणी होणाऱ्या धोक्यांपासून संरक्षण करण्यासाठी कर्मचारी शेवटचा उपाय म्हणून उपकरणे, उपकरणे, कपडे वापरतात. कोणत्याही सुरक्षिततेच्या प्रयत्नात प्राथमिक दृष्टिकोन म्हणजे कामगारांना होणारा धोका पीपीई वापरून कामगारांचे संरक्षण करण्याऐवजी अभियांत्रिकी पद्धतींनी दूर करणे किंवा नियंत्रित करणे. अभियांत्रिकी पद्धतींमध्ये डिझाइन बदल, बदल, वायुवीजन, यांत्रिक हाताळणी, ऑटोमेशन इत्यादींचा समावेश असू शकतो.

कारखाना कायदा, १९४८ आणि १९९६ च्या इतर अनेक कामगार कायद्यांमध्ये योग्य प्रकारच्या पीपीईच्या प्रभावी वापरासाठी तरतुदी आहे.

कामाच्या ठिकाणी सुरक्षितता सुनिश्चित करण्याचे आणि पीपीईचा प्रभावीपणे वापर करण्याचे मार्ग

१. कामगारांना त्यांच्या विशिष्ट क्षेत्रात कामाच्या ठिकाणी सुरक्षितता राखणाऱ्या नियामक संस्थांकडून अद्ययावत सुरक्षा माहिती मिळावी.

२. कामाच्या ठिकाणी उपलब्ध असलेल्या सर्व मजकूर संसाधनांचा वापर करणे आणि पीपीईचा सर्वोत्तम वापर कसा करावा याबद्दल लागू असलेल्या सुरक्षितता माहितीसाठी.

३. गॉगल्स, हातमोजे किंवा बॉडीसूट यासारख्या सर्वात सामान्य प्रकारच्या वैयक्तिक संरक्षणात्मक उपकरणांचा विचार केला तर, या वस्तू नेहमीच न घातल्यास किंवा कामाच्या प्रक्रियेत विशिष्ट धोका असल्यास खूपच कमी प्रभावी ठरतात. पीपीईचा सातत्यपूर्ण वापर केल्याने काही सामान्य प्रकारचे औद्योगिक अपघात टाळण्यास मदत होईल.

४. कामाच्या ठिकाणी होणाऱ्या धोक्यांपासून कामगारांचे संरक्षण करण्यासाठी वैयक्तिक संरक्षणात्मक उपकरणे नेहमीच पुरेशी नसतात. तुमच्या कामाच्या क्रियाकलापाच्या एकूण संदर्भाबद्दल अधिक जाणून घेतल्याने कामावर आरोग्य आणि सुरक्षिततेला धोका निर्माण करणाऱ्या कोणत्याही गोष्टीपासून पूर्णपणे संरक्षण मिळू शकते.

५. गुणवत्तेचा दर्जा आहे आणि वापरकर्त्याचे पुरेसे संरक्षण आहे याची खात्री करण्यासाठी उपकरणांची संपूर्ण तपासणी सतत केली पाहिजे.

पीपीईच्या श्रेणी:

धोक्याच्या स्वरूपानुसार, पीपीईचे खालील दोन श्रेणींमध्ये विभागले गेले आहे.

१. श्वसन-नसलेले:(Non Respiratory)

शरीराबाहेरील दुखापतींपासून संरक्षण करण्यासाठी वापरले जाणारे, म्हणजे डोके, डोळा, चेहरा, हात, हात, पाय, पाय आणि शरीराच्या इतर भागांचे संरक्षण करण्यासाठी वापरले जाणारे.

२. श्वसन:(Respiratory)

दूषित हवेच्या श्वासोच्छ्वासामुळे होणाऱ्या नुकसानापासून संरक्षण करण्यासाठी वापरले जाणारे. ते वेगवेगळ्या प्रकारच्या पीपीईसाठी लागू असलेल्या Bureau of Indian Standards (भारतीय मानक ब्युरो) मानकांची पूर्तता करतात.

टेबलमध्ये सूचीबद्ध केलेल्या अभियांत्रिकी पद्धतींद्वारे दूर करता येत नाहीत किंवा नियंत्रित करता येत नाहीत अशा धोक्यांपासून व्यक्तींचे संरक्षण करण्यासाठी वनस्पती व्यवस्थापनास प्रभावी कार्यक्रम राखण्यास मदत करण्यासाठी पीपीईवरील मार्गदर्शक तत्वे जारी केली आहेत.

अ.क्र.	नंबर	शीर्षक
1	PPE1	शिरस्त्राण
2	PPE2	सुरक्षा पादत्राणे
3	PPE3	श्वसन संरक्षक उपकरणे
4	PPE4	हात आणि हात संरक्षण
5	PPE5	डोळे आणि केस संरक्षण
6	PPE6	संरक्षणात्मक कपडे आणि आवरण
7	PPE7	कान संरक्षण

8	PPE8	सेफ्टी बेल्ट आणि हार्नेस

अ.क्र.	संरक्षणाचा प्रकार	धोके	वापरायचे पीपीई
1	डोक्याचे संरक्षण	1. पडणाऱ्या वस्तू	हेल्मेट
		2.वस्तूंवर वार करणे	
		3. स्पॅटर	
2	पायाचे संरक्षण	1.गरम फवारणी	लेदर लेग गार्ड्स
		2. पडणाऱ्या वस्तू	सुरक्षा शूज
		3.काम करणारी ओली जागा	गम बूट
3	नाकाचे संरक्षण	1. धुळीचे कण	नाकाचा मास्क
		2 धूर/वायू/वाष्प	
4	हाताचे संरक्षण	1. थेट संपर्कामुळे उष्णतेमुळे होणारा जळजळ	हातमोजे
		2.वार मध्यम उष्णता निर्माण करतात	
		3.विजेचा झटका	
5	डोळ्यांचे संरक्षण	1. उडणारे धुळीचे कण	गॉगल्स
		2.अतिनील किरणे, आयआर किरणे उष्णता आणि दृश्यमान किरणोत्सर्गाचे उच्च प्रमाण	फेस शील्ड

		1.वेल्डिंग ग्राइंडिंग दरम्यान निर्माण होणारी ठिणगी	हॅन्ड शील्ड
6	चेहऱ्याचे संरक्षण	1.वेल्डिंग ग्राइंडिंग दरम्यान निर्माण होणारी ठिणगी	फेस शील्ड
		2.वेल्डिंग स्पॅटर स्ट्राइकिंग	कानात मफ असलेले किंवा नसलेले हेड शील्ड
		3.अतिनील किरणांपासून चेहरा संरक्षण	वेल्डरसाठी वेल्डर स्क्रीन असलेले हेल्मेट
7	कानाचे संरक्षण	1.उच्च आवाज पातळी	इअर (कानातले) प्लग
			कानातले मफ
8	शरीराचे संरक्षण	1.गरम कण	लेदर ॲप्रन

PPE-1 डोक्याचे संरक्षण

हेल्मेट

PPE 2 -पायाचे संरक्षण

लेदर लेग गार्ड्स

PPE 2 पायाचे संरक्षण

सुरक्षा शूज

PPE 2 पायाचे संरक्षण

गम बूट

PPE 3 नाकाचे संरक्षण

नाकाचा मास्क

PPE 4 हाताचे संरक्षण

हातमोजे

PPE 5 डोळ्यांचे संरक्षण

गॉगल्स

PPE 5,6 डोळ्यांचे संरक्षण ,चेहऱ्याचे संरक्षण

फेस शील्ड

PPE 5,6 डोळ्यांचे संरक्षण,चेहऱ्याचे संरक्षण

हॅन्ड शील्ड

PPE 6 चेहऱ्याचे संरक्षण

हेड शिल्ड

PPE 6 चेहऱ्याचे संरक्षण

वेल्डरसाठी स्क्रिन

PPE 7 कानाचे संरक्षण

इअर (कानातले) प्लग

PPE 7 कानाचे संरक्षण

इअर मफ

PPE 8 शरीराचे संरक्षण

सेफ्टी ऍप्रॉन